

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено питання управління інвестиційними проектами в Україні в період воєнного стану. Розглянуто методи визначення ефективності проектів на початкових етапах прийняття рішень щодо доцільності інвестування.

Ключові слова: інвестиційні проекти; підвищення ефективності; інвестиційна діяльність; управління ризиками.

Abstract

The issue of managing investment projects in Ukraine during the period of martial law is studied. The methods of determining the effectiveness of projects at the initial stages of decision-making regarding the feasibility of investment are considered.

Keywords: investment projects; increasing efficiency; investment activity; risk management.

Результати дослідження

Повномасштабна війна з Росією кардинально вплинула на можливості залучення зовнішніх інвестицій в економіку України. В умовах воєнного стану всі економічні суб'єкти сконцентровані переважно на виживанні, збереженні працівників і виробництва. Надзвичайно важливим є забезпечення оперативного та безперервного залучення додаткового інвестиційного капіталу, адже в даній ситуації інвестиційна діяльність є вирішальною ланкою науково-технічного, інноваційного й економічного зростання, яка відіграє особливу роль у процесі господарської діяльності. Покращення інвестиційного клімату та активізація реалізації інвестиційних проектів сприятиме залученню інвестицій, покращенню якості життя населення, інших найважливіших характеристик розвитку сучасного суспільства та зростанню вітчизняної економіки в цілому.

Для будь-якої бізнес-структури важливе значення відіграє розумна та цілеспрямована інвестиційна діяльність. Найбільш поширеним є інвестування, яке базується на основі стратегії зростання, основна мета котрого – забезпечення реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, направлених на розширення економічного потенціалу підприємства.

Проблематику управління інвестиційною діяльністю вивчали багато вітчизняних авторів, з-поміж яких – Д. Аранчій [1], М. Волкова [2], Н. Кондратенко [2], Б. Щукін [3] та інші.

Більшість науковців вважають, що у забезпеченні ефективного функціонування будь-якої економічної системи інвестиції відіграють важливу роль, оскільки являють собою майбутню технічну та технологічну базу тривалого економічного розвитку, ефективності виробництва, умов економічного зростання та забезпечення життєздатності [2].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» [4] до джерел фінансування за напрямками інвестиційних ресурсів належать:

- власні інвестиційні ресурси підприємства (амортизаційні відрахування та накопичений прибуток);
- запозичені фінансові ресурси інвестора (кредити, позики, облігації тощо);
- залучені фінансові ресурси інвестора (кредиторська заборгованість, кошти нових інвесторів); - бюджетні інвестиції; - безоплатна та благодійна допомога, пожертвування організацій, підприємств, громадян.

При аналізі інвестиційних проектів слід враховувати сукупність певних елементів системи, які формують типову послідовність операцій розробки й оцінки проекту. До таких елементів відносять: комплексність подання процесу інвестування (маркетингові, організаційні, фінансові, виробничі, трудові та часові параметри); урахування зв'язку проекту із зовнішніми умовами (стан економіки країни, регіональні, галузеві особливості проекту, сумісність продукції проекту зі станом ринку, місцеві умови та співробітництво з органами влади, екологічна сумісність, соціальна безконфліктність

проекту, відповідність ситуації на місцевому ринку праці); інтегрована оцінка ефективності проекту на основі співвідношення результатів і витрат, пов'язаних з проектом; урахування прогнозованої невизначеності проекту та потенційних ризиків; застосування методики приведення грошових потоків до єдиних умов обліку; прагнення подати прогнозовану модель проекту з максимальною деталізацією і конкретизацією; урахування соціальних і управлінських аспектів проекту як важливих умов його майбутньої ефективності [3].

Процес фінансування інвестиційних проектів діє у заздалегідь визначених сферах, де є певні відносини між фінансовою та підприємницькою системами та відбуваються глобальні перетворення у відносинах власності. З огляду на це, з метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства є необхідність обґрунтування управлінських рішень щодо доцільності капітальних вкладень. Розрізняють три основні методи визначення ефективності проектів на початкових етапах прийняття рішень щодо доцільності інвестування, які не враховують фактор часу або враховують його неповністю: порівняння витрат; порівняння прибутку; порівняння рентабельності. Основним завданням оцінки ефективності інвестиційного проекту є встановлення його цінності, що являє собою різницю між позитивними результатами та негативними наслідками.

При оцінці ефективності інвестиційного проекту варто врахувати те, що в умовах подолання фінансової кризи в Україні, яка набрала своїх обертів з моменту вторгнення російської федерації на територію України, прослідковується закономірне та неминуче падіння довіри іноземних інвесторів до гарантій вітчизняних фінансових інститутів і зниження рейтингу країни серед потенційних інвесторів необхідні нові інструменти і форми залучення інвестицій. У такому випадку однією із основних проблем підприємств щодо реалізації інвестиційних проектів є раціональний розподіл ресурсів та мінімізація витрат, пов'язаних із їх використанням [2].

Отже, основними складовими успішної реалізації інвестиційного проекту є внутрішні передумови ефективної підприємницької діяльності. Означені передумови свідчать про готовність до впровадження пропозицій інвестиційного проекту. На основі проведеного дослідження ми дійшли висновку, що використання комплексного підходу, а саме управління ризиками та впровадження системи моніторингу процесу управління інвестиційним проектом, надасть можливість раціонального ухвалення управлінських рішень щодо реалізації та управління інвестиційними проектами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аранчій Д. С., Гончаренко С. А. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/59.pdf>
2. Кондратенко Н. О. Особливості управління реалізацією інвестиційних проектів на підприємстві / Н. О. Кондратенко, М. В. Волкова // БізнесІнформ. – 2019. – Вип. 6. – С. 176-181.
3. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 2012. — 128 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

Олена Миколаївна Косарук – к. пед. н., доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Kosaruk Olena M. – Ph. D., Associate Professor of the Department of Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia national technical university, Vinnytsia.